Ч. 52. Чернівцї, середа дня 5. (17.) марта 1897 року. Рочник XIII.

ЧАСОПИСЬ для руских родин. Виходить щодня кромі днїв по недїлях і сьвятах.

БУКОВИНА

Редакция і адмінїстрация в Чернівцях ул. Петровича ч. 2. Передплата 10 зр.

Телеґрама до цїсаря.

Ми вже згадували, що руский комітет краєвий в Галичинї вислав телеґраму до цїсаря з жалобою на надужитя виборчі. Сю телеґраму подають тепер галицкі і віденьскі часописи дословно. Она така:

„Руский комітет краєвий, зложений з 30 відпоручників вибраних загалом духовеньства, з 30 умірковaних людий сьвітских і з 30 селян, — благає Ваше Величество о найвисшу охорону вірнопреданного народу руского при теперішних виборах до ради державної. Вже самою ординациєю виборчою без порівнаня найбільше покривджені між всїми народностями Австриї, — Русини спинені будьто рафінованим, будьто насильним способом, вибрати собі по своїй воли бодай мінїмальне заступництво. Руский селянин, знаний з свого взірцевого спокою, лагідности і терпеливости, відданий Вашому Величеству з найбільшим привязанем і вірностию, зірвавши ся в наслїдок зрастаючої сьвідомости і більшаючого невідрадного положеня, щоби відкинути накиданих єму доси заступників та, користуючись вселаскавійше запорученою конституциєю, голосувати на мужів свого довіря, єсть виставлений зі сторони жандармів, урядників полїтичних, орґанів податкових, лїсового персоналу державного і т. п. всякими можливими способами, — в противорічности до приреченя, яке Ваше Величество зволили вселаскавійше торік дати рускій депутациї, — на шикани, тероризм, ба й провокациї.

Правибори переводять ся або тайно, навіть в ночи, без відомости і участи руских виборцїв селян, маючих довіре у загалу громадян, або придержує ся руских виборцїв цїлими днями під голим небом на слотї і холодї, щоби зломити їх терпеливість, — або також цїлком не допускає ся до вибору. Поважаних Русинів з сьвітскої і духовної інтелїґенциї трактують жандарми і виборчі комісарі в очах народу в понижаючий і обиджаючий спосіб. А коли відтак терпеливість впрочім спокійного народу вичерпає ся, вдає ся в справу жандармерия і войско, розіслане на всї сторони, і поступає без пардону. Кілька спокійних горожан вже убито, много осіб поранено, сотки увязнено, а між ними загально поважаних священиків. Коли священики, виповняючи свій обовязок, відчитують з проповідницї пастирске послание епископату дотично виборів, то представляє ся їх за ворохобників. Офіцияльне бюро кореспонденцийне і орґани правительственні ширять тенденцийно закрашені або перекручені вісти. Навіть ті Русини, що безуслівно преданні теперішному правительству і приязно успособлені для верховодячої партиї польскої, признають публично противзаконности, самоволю і брутальности при теперішних виборах. Дуже численні, зі всїх сторін краю надходячі, а також особисто від депутаций вручені жалоби, не находять достаточної заради в президиї намісництва. В наслїдок того всего зазначує ся небувале ще доси зворушенє в цїлім рускім населеню, іменно між селяньством і міщаньством, а се зворушенє могло би бути ухилене не средствами насильними, лиш справедливостию і гуманностию. Ми благаємо ще раз о вселаскавійшу охорону, о справедливість і о нїчо більше як о справедливість для нашого народу.“

КРЕТА.

Греция — як звісно — дала відповідь на ноту держав. Відповідь зредаґована в дуже вічливій формі і зачинає ся ось як: „Грецке правительство уважає своїм обовязком предложити державам свою гадку про ухвалені ними примусові способи — гадку, що основує ся на довгім досьвідї і докладній оцїнцї ситуациї на Кретї. Греция бажає спільно з державами удержати мир і ратувати Крету від руїни і заглади. Думаємо, що нова автономічна адмінїстрация не відповідає благородним намірам держав а з другої сторони спіткає єї така сама доля, як ті ріжні адмінїстрацийні системи, що їх пробували вже завести кілька разів без успіху.“

Відтак згадує нота про послїдні анархістичні забуреня на Кретї і описує всї ті насильства, які би вибухнули наново, коли-б заведені способи заради стали недостаточними. Потім доказує, якою великою була би відвічальність Грециї, коли-б она не жадала з цїлою рішучостию, щоби держави відступили від свого заміру. Греция стоїть за тим, щоби Кретї дали то, що вже другі провінциї мають та щоби злучили єї з Грециєю, до котрої колись належала. Грецкий нарід знає, коли дивить ся на найновійші різнї і рабунки, що чекало би Кретенцїв в противнім разї від фанатизму турецкого. Цїла Греция мусить відчувати закиди сумлїня, бо минувшого року наклонила Кретенцїв зложити оруже, а другий раз не може вже рішити ся на такий небезпечний крок.

Дальше заповідає нота досить неясно, що грецка фльота буде відкликана, але заразом опирає ся на тім, що грецкі війска мусять лишити ся на Кретї для усмиреня бунту. Сей уступ звучить так: „В імя людскости і в інтересї успокоєня острова не важимо ся відкликатись до великодушних замірів держав у справі видаленя наших збройних сил і звертаєм вашу увагу, що хотяй знаєм про присутність европейских фльот і ми пересьвідчені, що они не допустять виладувати турецкі війска на остров, тож можемо уважати присутність цїлої грецкої фльоти на кретеньских водах не дуже потрібною, однак думаємо, що лишити війска грецкі на острові треба доконче і се оправдане з уваги на людяність і навіть в інтересї удержаня мира. Коли-б наші війска, що находять ся на острові, а суть гідними цїлковитого довіря держав, одержали порученє успокоєня Крети,

---

17

ЗАЛІСЄ.

Повість

ОСИПА МАКОВЕЯ.

(Дальше).

— Що скажете, пане ґаздо? — спитав Славко, саджаючи насилу сивого Головатого на крісло, бо той нїяк не годив ся сїдати.

— Я до вас, паничу наш любий, як би не прогнївали ся, з орудкою.

— З якою на приклад?

— А з такою, що то для вас буде новина. Чув я від людий, що ви розпитували ся і сего і того, як їм веде ся, та радили, що робити; — так я думаю собі: піду і я до панича, що він на моє скаже. Скажіть менї, паничу, як вам подобає ся наш війт Юрко Костишин?

— Менї він не подобає ся.

— А чому? — спитав Головатий тихше, нахиливши ся до Славка і сперши ся руками на грубій палици.

— Менї видить ся, що він о громаду цїлком не дбає.

— Так оно й є! — потвердив старий. — А знаєте о кого він дбає?

— О себе може?

— О себе, паничу, о себе; та ще коли би так дбав, аби з того громадї кривди не було, то би єму то й хвалило ся, але-ж бо він з громади дере, а собі бере.

— Та якже так, пане ґаздо?

— Як? я вам зараз покажу. — І старий виймив зза пазухи якийсь папір. — Прочитайте, що там стоїть.

Була се податкова книжка старого Головатого. Славко глянув і каже: — Ну, що-ж? Та се ваша книжка податкова; ту стоїть написано, що платите 5 зр. і 3 кр. податку ґрунтового і домового.

— Так, то правда. А що ви скажете на то, що я торік в осени заплатив уже свій податок за торік, а в зимі сего року заплатив єго другий раз за той сам рік, не за теперішний.

— Чому-ж ви заплатили два рази?

— Я не здужав, не міг походити за тим та розвідати ся; прийшов писар з присяжним і сказали, що я ще винен і мушу заплатити; а син взяв тай заплатив.

— Куди-ж ті гроші дївають ся?

— У війтовій кишени, паничу, у писаревій кишени, в Андрія Костишина кишени, у Мошковій — бо они собі в спілцї.

Для Славка була се справдї новина не аби-яка, він почав розпитувати, і дізнав ся цїкавих річий. Головатий вичислив кільканайцять селян, котрі так само як він, заплатили два рази податок. При кінци минувшого року зложив війт рахунок з громадского добра такий, що Головатий дуже сумнївав ся, чи він правдивий. Від радного Павла Стрілецкого, свояка, дізнав ся, що гроші, призбирані за ріжні кари, що мали йти на бідних, десь пропали. Було їх після рахунку обидвох найменче 60 зр. Андрієви Костишиному відступив війт на власну руку кусень громадского ґрунту, що варт що найменче 50 зр. Мошкови Зільберови відступив кусень толоки на склад дерева з Дуброви, а нїкого о то не питав ся. Купував сам ґонти на потреби громадскі і порахував собі за них тілько, що они й половини того не варті. Виарендував Мошкови ломи каміня з громадского ґрунту, а де гроші за камінь, Господь знає. На будову дороги дістав з видїлу повітового гроші, але людий гонив на шарварок більше, як було потрібно.

K.K. ZEITUNGS-STEMPEL

відповіли би вповні благородним намірам держав, бо після привернення мира можна би пізнати бажаня Кретенців що-до їх будучої судьби.“

Нота говорить дальше про безнастанний социяльний і фінансовий несупокій в наслідок повтаряючих ся кретеньских розрухів і кінчить просьбою, щоби держави дозволили вислухати бажань самих Кретенців що до способу, яке правлїнє мають у них установити.

Не дурно каже всхідна приповідка, що девятьдесять жидів не перехитрить одного Грека, бо як доказали події остатних днів Греки, що покликують ся на опінїю Сфакіотів, самі одурювали хитро сю опінїю. Европейскі держави запевнили Сфакіотам повну автономію під ґубернатором, установленим спільним рішенєм держав, так що зверхність турецка була би цїлком лише на папери. Повідомити о тім мешканців Крети поручили грецкому адміралови, а він ошукав довіре европейских держав і не дав жадної вістки про те начальникам ворохобничих відділів. Европейскі заступники на Кретї знесли ся тепер безпосередно в ворохобничими ватажками і набрали переконаня, що они не є противні такому полагодженю кретеньскої справи.

Ся подія тілько прискорила рішенє европейских кабінетів. Росия, Німеччина і Австро-Угорщина узнали відповідь Грециї не дастаточною, а покликуванє на опінїю Кретенців не можливе до переведеня, доки там стоять грецкі війска. До гадки тих трех держав прилучили ся вже Італїя і Анґлїя а Франция, звязана своїм републїканьским устроєм відложила своє рішенє на нинї.

Розуміє ся, що акция держав мусить іти поволи, бо щоби не нарушити повної згоди всїх учасників „концерту“, мусить шість кабінетів порозумівати ся посполу. З другої сторони виступають держави з гідностию і людяностию супротив Грециї і щадять єї на кождім кроцї. З Крети надходили вісти, що команданти европейских кораблїв казали тілько для погрози стріляти в воздух в таких випадках, де повстанцї вдирали ся в райони, що стоять під покровом держав або навіть загрожували европейскі залоги. А тимчасом Греки користають з кождої хвилї проволоки, зброять ся і аґітують за собою. Аґітация сфанатизувала по просту цїлу людність Грециї і голос европейских держав не тілько, що не опамятав їх, але ще мовби роздув военного духа. В Атенах панує велике одушевленє; иньшої там гадки нема як тілько, що Крета мусить злучити ся з Грециєю. На сю цїль напливають мілїони: Греки з заграницї шлють гроші, оруже, амунїцию, сукно на одїж, збіже, муку; в краю підписують з пожертвованєм нові субскрипциї. Коли король як-раз тої днини покликав два роки резерви, наспіло до вечера множество телеґрам із всїх сторін з тисячами підписів: „Ми всї підемо!“ відкликувано ся: „Майно і житє віддамо за сьвяту справу!“ Нїхто не оказує страху за своїх рідних, що ідуть або й пішли вже до бою. Матери з радостию виправляють своїх синів, жінки своїх чоловіків. На березі ночувала під голим небом громада покликаних резервістів; они весело сьпівали і стріляли у воздух на слїпо; нїхто не показував смутку. Всї переняті переконанєм, що ідуть бороти ся за справедливу справу. Се одушевленє ілюструє найлїпше факт, що за цїлий тиждень полїцийний рапорт не виказує анї одного проступку. Навіть найнизші і найгірші верстви звернули свою увагу на народну справу.

Кретеньскі повстанцї через шість днів, даних Грециї державами на відповідь, заховували ся спокійно, а по упливі того речинця вирушили против Кандиї. Турецка залога з Кандиї виправилась против них, і в трех місцях, віддалених від Кандиї 8—10 кільом., прийшло до борби. Повстанцї відпирають Турків і зближають ся до міста. В місті схоронило ся яких 50.000 утїкачів. Є надія, що повстанцї не кинуть ся на місто, котре остає ся під опікою держав. В Кандиї панує крайна нужда, люди не мають анї одежи анї поживи; турецке правительство давно вже не присилає нїчого.

Васос держить ся в глубинї острова, щоби уникнути прямої стрічи з війсками держав а висилає повстанців, за котрих Греция не має обовязку брати відповіди на себе. Держави заявили ся против окупациї Крети і перша Австро-Угорщина і Німеччина заявила, що не годить ся висилати свої війска в глубину острова. Длятого постановили натиснути на Греків в їх власнім краю. Австро-Угорщина, Німеччина і Росия дали до того почин і видали вже командантам своїх фльот на кретеньских водах, щоби приступили до замкненя грецких пристаний. Другі держави кромі Франциї, котра скаже свою думку пізнїйше, пристали також на сей спосіб. Так отже сими днями відбуде ся перший виступ европейских держав против Грециї.

НОВИНКИ.

Чернівцї, дня 16-го марта 1897.

З унїверситету. Нинї о год. 12-тій в полудне відбула ся на черновецкім унїверзитетї промоция Якова Коммера на доктора прав.

Вибори. З великих посїлостий вибрані на Буковинї послами Юрій Василько і др. Стефанович і з палати торговельної Тіґінґер і з релїґійного фонду др. Цуркан.

З почти. Посаду почмайстра в Лукавци дістав адмінїстратор почти з Чудина, Іван Ілаєвич.

Посли з пятої куриї до ради державної дїлять ся ось як після заводу, з якого жиють: 10 мужиків, 4 адвокати, 3 лїкарі, 1 сьвященик, 1 кондуктор зелїзницї, 1 автономічний урядник, 1 надрадник судовий, 1 фабрикант паперу, 1 професор ґімназияльний, 1 торговельник біля, 1 властитель каменицї, 3 кельнери, 1 лїтерат, 2 урядники бібліотеки, 1 редактор, 7 властителїв дібр, 1 робітник з фабрики зелїза, 1 токар, 1 столяр, 1 швець, 5 ткачів, 1 робітник з фабрики шкла, 1 львівский посол Козакевич, що їв хлїб з ріжних печий, був актором, малярем, шевцем, столярем і т. д.

З фінансової дирекциї. Надкомісар фінансовий О. Ф. Рентшнер придїлений до уряду виміру належитостий і отримав при тій нагодї письмо з великим признанєм за свою дотеперішну ревну службу. — Надкомісар фінансовий Іван Тиміньский перенесений, як доносять місцеві німецкі дневники, до Галичини. Не можемо дати віри, щоби такого стовпа православної Буковини правительство уважало за пяте колесо і викотило єго до унїятскої Галичини.

Відповідь на промову посла Стефановича про заряд буков. релїґійного фонду вийшла друком як брошура „Verwaltung und Wirtschaft in den Forsten des Bukowiner gr. or. Religionsfondes“. Має она доконати того, чого не міг мінїстер у своїй відповіди т. є. збити виводи посла Стефановича.

Зворушенє людности в Галичинї через незаконні практики виборчі дійшло до того, що в самій столици у Львові, викликало майже малий стан облоги. Скрізь у середмістю Львова а навіть по близших улицях стори склепові поспускані, брами домів зачинені. Патрулї полїцийні з набаґнетованими карабінами ходять по містї і розганяють громадки людий. Комісарі полїцийні на головних точках середмістя видають прикази аґентам і шаржам полїциї. В державних будинках уміщено віддїли війска. Війско в касарнях все готове. — Ще в суботу, коли ескорта провадила селян з Давидова розпочали ся ті забуреня. В недїлю залягали вже від самого ранку товпи народа улицї Львова від Зеленої рогатки аж до судової палати при улици Баторого, очікуючи нового транспорту увязнених з Давидова. Але полїция дала знати, щоби транспорт здержали в Давидові і обі сторони — публика і полїция перестояли цїлий день на ули-

---

Славко слухав того здивований і не хотїв вірити.

— Вірте менї, паничу, я правду кажу — впевняв Головатий. — Що він нам лиха наробив, як громаду скривдив, того нї списати нї переговорити. І нещастє наше, що нема кому взяти нас в опіку, уймити ся за бідними людьми. Село тепер так збіднїло, як я не затямив. Були голодні роки, але так, як тепер є, то ще не було. Десь иньші громади радять собі якось, а в нас всї такі прибиті, наполохані, що нї суди Боже їх намовити до чого доброго. Мій свояк Стрілецкий тай ще двох радних хотїли щось більше розвідати, куди дївають ся громадскі гроші, та що-ж? они не письменні, писар пустить їм блахмана, ще й накричить; війт настрашить арештом за образу гонору — і они сидять тихо. Я вам то хотїв сказати, паничу, — кінчив Головатий говорити і встав з крісла — щоби ви знали. Може ви намовите панотця, щоби написав яке письмо до міста, а може й самі якому панови в містї скажете. Бачив я вас, як ви ходили з дїдичем. Добре би було, аби й він о тім дізнав ся, хоч він з нашим війтом руку тримає, то ледви чи що поможе.

Славко дивив ся на старця мов на батька рідного, і дякував єму, стискаючи руку.

— Я й не знав, — говорив він — що в нашім Залїсю такий нелад. Що буду міг, то зроблю, хоч то робота не на мої сили. Дещо здогадував ся я; н. пр. той міст на дорозї, що за него війт — як я чув — заправив у радї повітовій 340 зр., не варт тілько.

— Та де він тілько варта! — сказав ще Головатий. — Я єго оглядав. Як варт 180 риньских, то більше нї. Взяв ся єго сам ставити і заробив при тім добре.

— Нї, він ще гроший не дістав; має комісия приїхати сими днями, оглянути міст, чи варт тілько.

Головатий попращав ся і пішов, не зважаючи на дощ, до дому. А Славкови гірко стало за батька, котрий сидить тілько лїт в Залїсю і пальця не ткне у громадскі справи. Радив Головатий просити батька, щоби написав письмо „до міста,“ однак Славко рішив ся навіть не говорити о тім з батьком. Коли-ж той при вечері питав єго, за чим Головатий приходив, Славко відповів лише коротко, що „поговорити.“

— Він опозиціонїст сїльский — замітив батько — і я не радив би тобі з ним собі заходити.

— Добре, добре! — відповів син з нетаєним пересердем.

— Чого ти, Славку ходиш нинї як струтий? — спитала бабуся.

— Бо я справдї затроєний тими всїми обставинами.

— Може тобі що бракує? — питала журливо бабуся.

— Ах! бракує менї справдї богато, а передовсїм сили Геркуля, щоб я міг ту стайню Авґієву вимести на-чисто.

— Що він за якусь стайню говорить? — спитала стревожена бабуся, звертаючись до о. Левіцкого.

— Нїчо, нїчо, мамо, от молоді мрії!

— „Мрії“... — повторив Славко глумливо, встав і пішов до своєї комнати.

— Що єму такого? — допитувала ся бабуся. — Чи він ще й доси не викинув Стефки з голови. Плете якісь небилицї за стайнї... Ще борони Боже, розум стратить.

О. Левіцкий мусїв зараз пояснити матери, хто се такий був Геркуль і хто -яу

цях без потреби і хісна. Нігде не прийшло до заколоту. Аж коло 8-ої години, коли стемніло, почали переходити громади людий, сьпіваючи пісню „Czerwony sztandar“, і обкидати камінями поліцию і військові патрулї та вибивати вікна. Відділи поліциї і війска взяли ся тепер очищувати улиці, розганяти товпу шаблями і баґнетами. При тім ранили вісїм осіб з публики а пять поліцаїв є скалїчених камінями. Вісїм демонстрантів арештовано. Богато шиб тафльових у виставах першорядних склепів вибито, а особливо звертали ворохобники свою лють на шинки, де повибивали всї вікна. В понедїлок зрана знов залягали товпи улиці, оглядаючи недїлїшне побоєвище, але спокою не нарушували нїгде. Аж коло 1. години в полудне, коли розійшла ся вістка, що надходить транспорт увязнених з Давидова, став напір товпи сильнїйший, але військовий кордон загородив завчасу цїлу улицю Баторого, замикаючи всї сусїднї улички, і транспорт дістав ся без пригоди до суду. Дирекция поліциї видала відозву, що забороняє мешканцям збирати ся громадками по улицях і заповідає, що поліцаї будуть завзивати в таких випадках, щоби розійшли ся, а неслухняних будуть сейчас арештувати. Але на галицкій площи громадять ся все товпи, жадні випадків уличних і тілько військові патрулї удержують їх в супокою.

В Перемишли арештували в домі адв. др. Кормоша переїзшого з Петербурга до Італії літерата Водовозова, котрий був такий неосторожний, що хотїв вислати до росийских часописів телеґраму про галицкі надужитя виборчі. Мимо старань д-ра Кормоша єго гостя затримали у вязници.

З угорскої Руси. О. Николай Матей пише нам з Угорщини (з Бистрого), що дня 9-го с. м. відбула ся в Будапештї нова анкета в справі угорских Русинів. Анкета ухвалила мемориял, котрий посли Русинів під проводом ужгородского епископа Фірцака передали всїм мінїстрам. Президент мінїстрів Банфі заявив, що знає положенє руского народу в Угорщинї і буде старати ся всїми можливими способами єго поправити. Прирік також сповнити то, чого жадає ся в мемориялї. Мінїстер рільництва бар. Доранбі заявив, що посїлість ґр. Шенборна роздїлить ся з першої руки між угорских Русинів в аренду на 26 років і що лиш мало більше будуть платити від суми ґрунтового податку. Мінїстер просьвіти обіцяв перемінити наші церковні школи на краєві, чого ми найбільше боїмо ся, бо в народних школах готові нам завести мадярщину.

Невинно обжалували в Празї о крадїж 16000 зр. ще 1894 р. 23-лїтного практиканта почтового Кароля Гайне. Єго випустили на волю для недостатку доказів вини, але аж сими днями виявила ся єго невинність. Та хто єму зверне єго страчену службу, хто нагородить єго за перебуті муки, за нарушену честь? Страшне, хоч безпідставне підозрінє, що він украв гроші, забило єго бабку, котра померла на атак серцевий, і позбавило розуму одного урядника почтового, котрого так вразив сей учинок молодого товариша, що збожеволїв. Зпомежи процесових сьвідків один тілько товариш Гайного, маніпулянт Франц Самек сьвідчив против Гайного. Він нагадав в судї слова Гайного, які той виповів по увільняючім вироку якогось листоноса за спроневірене: „Тепер можна на почтї красти безпечно.“ Але по якімсь часї завважали люди у Самека велику зміну. З убогого маніпулянта став мов би заможним урядником, оженив ся, завів дім, урядив ся, робив подорожи... Се звернуло увагу поліциї і комісар поліцийний умів зібрати стілько материялу, що оногди припер Самка до стїни своїми питанями і виміг на нїм признанє до вини. Вість про те зробила в почтових кругах і цїлій Празї велике вражінє. Самка увязнено.

Помер ц. к. повітовий комісар на пенсиї Людвик Пап, в 47-ім роцї житя по довгих терпінях в черновецкім шпитали дня 14-го марця.

Телеґрами „Буковини“.

З дня 16-го марця 1897 року.

Каннес. Цїсар Франц Йосиф прибув сюди вчера вечером. Приняли цїсаря архикнязь Франц Фердинанд і Райнер та архикнягиня Мария Тереса і ґраф Касерта.

Відень. Вибори до ради державної в селяньскій куриї видали в висшій Австриї 7 консервативних, в Шлеску 2 Нїмців-народовців, 1 клерикала Поляка; в Сольногородї 2 консервативних, в Країнї 5 консервативних, в Моравії 8 Молодочехів 2 Нїмців-народовців 1 християньского социяла, в Каринтиї 3 Нїмців-народовців 1 Словінця-клерикала. При виборах з селяньскої куриї в низшій Австриї вибрали 7 християньских социялів і одного нїмецкого демократа. — В Триєстї вийшов послом Італїянець народовець-лїберал.

Ґрац. При тїснїйшім виборі отримав социял-демократ Резель 21.047 голосів против 18.134 голосів католицко-консервативного контр-кандидата.

Білгород. Після урядового справозданя ватаги Арнавтів ограбили в Старій Сербиї пять сїл і один монастир а два села знищили до тла.

Царгород. В наслїдок згромадженя тисячий Турків в Канеї і Кандиї забракло там живности, панує велика нужда і заходить небезпеченьство, що вибухне зараза. Найбільша частина Турків бажає опустити цїлком остров і вертати до Туреччини, до Смирни, або на Родус.

Царгород. Офіцир нїмецкого мореплавства Каляв, що остає в турецкій службі, заявив у своїм справозданю до султана, що турецка ескадра не здібна до дїланя.

Париж. В парляментарних кругах говорять, що Ганото справдить в палатї цїлковите порозумінє европейских держав що-до кретеньскої справи і що через те можна уважати спокій запевненим.

Канеа. Наслїдком заворушень турецкої людности в Гераклеонї зажадали конзулї від комендантів кораблїв, щоби вислали на сушу відділи мішаних війск.

Рим. Держави постановили цїлком не відповідати на ноту Грециї і сейчас поручили адміралам, щоби приступили до бльокади грецких пристаний.

Атени. Підчас вправ стріляня вибух набій на росийскім панцирнім корабли в тій хвили, коли ладували набій в гармату. Поміст зірваний девять офіцирів і 15 моряків забитих, 15 моряків тяжко покалїчених.

Атени. Вечером відійшло 5000 війска на границю при одушевлених окликах народа.

Атени. Після автентичних вістий єсть певною річию, що держави залишили окупацию Крети задля рішучого супротивленя Австо-Угорщини і Нїмеччини. Мирна бльокада Крети і Грециї має наступити безпосередно. Держави постановили недопустити до грецко-турецкої війни а ті вісти викликують тут живе зворушенє.

ґій і чому Славко хотїв би бути Геркулем... Певно Головатий наговорив єму богато про господарку громадску, а єму захотїло ся в Залїсю лад завести. От! молодий хлопчиско, думає, що то так легко, особливо коли за війтом обстає і староста і рада повітова і дїчич. Радше би єму не пхати пальців межи двері.

Але Славко навіть рад був, що таке дізнав ся від Головатого, бо тепер хоч мав чим свої думки заняти, за чим слїдити. Коли приїхав „на комісию“ люстратор видїлу повітового з двома знавцями, оглядати міст, Славко прилучив ся до комісиї і був також при оглядинах моста. Справу ту зрозумів він тепер цїлком добре. Видїл повітовий повірив зверхности громадскій Залїся будову малого моста в селї за гроші повітові. Війт не сказав нїкому слова, лише з писарем порадив ся і на власну руку заняв ся дуже ревно будовою моста. Закупив потрібний материял, але лихий, і вибудував міст. Зладив відтак з писарем спис коштів, добув на него підпис делеґата дорогового, котрий навіть моста не хотїв оглядати, і подав просьбу о виплату 340 зр. гроший. Видїл повітовий не хотїв зараз виплатити гроший, казав, що вишле урядника оглянути міст. І справдї приїхав люстратор п. Дзюбиньский разом зі знавцями. Ті оглядали міст з усїх боків, придивляли ся материялови, рахували, кілько могли коштувати робітники, і вирахували, що цїлий міст не варт більше як 200 зр. тай то вже буде добре заплачений.

— Ну, що-ж тепер буде? — питав ся люстратор у війта. — Я вам не виплачу тілько гроший, кілько ви зажадали. І як ви мали лице жадати тілько?

— Прошу пана люстратора, я на таку комісию не пристаю — відповів Костишин. — Ті панове не розуміють ся на тім. Мене коштували дорого звожене дерева і робітники, материял дав я добрий, постоїть кількадесять лїт!

— Як постоїть пять лїт — відповів один із знавців, — то дуже добре.

— Я вам 340 зр. не дам! — сказав ще люстратор — і торгувати ся з нами не позволю.

— Добре, добре! — відповів Костишин розлючений. — Я собі иньшу комісию спроваджу. Чи й ви, паничу, належите може до комісиї? — звернув ся він з глумом до Славка, що мовчки приглядав ся та прислухував ся всему.

— Ви менї пана Левіцкого не займайте, — сказав люстратор до війта — я єго ту запросив і він нїкому не перешкаджає. Будьте здорові! а ми їдемо!

Попращали ся зі Славком і відїхали до міста. Славко пішов до дому, а війт лишив ся на своїм мостї і стояв невдоволений. Він не тратив надії, що видїл повітовий, котрому він нераз вигодив в полїтичних справах, виплатить єму всї гроші, а сердило єго найбільше се, що сьвідком такої немилої для него пригоди був син панотця. І се гнївало єго, що гроші не зараз дістане; трафляє ся купити дешево ґрунт в одного ґазди, а гроший не стає. Розсерджений пішов він скорим ходом до коршми Мошка Зільбера. Зайшов до єго алькиря і там усїв та казав собі подати пива.

(Дальше буде).

„РУСКА БЕСІДА“
в Чернівцях
має на складі отсї свої виданя:

„ІЛЮСТРОВАНА БІБЛЇОТЕКА“
для молодїжи, міщан і селян з року 1886, 1887, 1888, 1890, 1891, 1892 і 1894 по **1 зр.** за річник, а всї 7 разом **6 зр.**

„ЧУМА ГОРІЛЧАНА,“
сумна історія, для перестороги і науки. 80 сторін за 20 кр

„Слова правди і науки“
з поезий Тараса Шевченка. Цїна 10 кр.

„25 повісток для чемних дїточок.“
32 сторін. Цїна 10 кр.

„ПРОСКУРКА“
Даруночок для руских дїточок. Ю. Федьковича 10 кр.

На почтову пересилку треба додати по 5 кр. за річник „Бібліотеки,“ а по 2 кр. за кожду поодиноку книжочку.

Замовленя приймає й редакция „Буковини.“

В КОЖДІЙ РУСКІЙ ХАТЇ і ШКОЛЇ
повинна находити ся
Народописна карта
українсько-руского народу,
зладжена д-ром Гр. Величком, видана товариством „Просьвіта“, а виконана в лїтоґрафічнім закладї Андрія Андрейчина у Львові.

Книгарска цїна карти, наклеєної вже на полотнї, виносить 3 зр. 50 кр., а для членів „Просьвіти“ і передплатників „Зор“ 2 зр. 50 кр., з рекомендованою пересилкою 3 зр.

Купити можна в „Просьвітї“ у Львові, ринок ч. 10.

Наклад невеликий; купуйте чимскорше!

Для панів учителів!
INSPECTIONSBERICHT
є на складі в друкарнї
„Рускої Ради.“
Просимо о замовленя.

„Днїстер“
товариство взаїмних обезпечень
у Львові в домі „Просьвіти“ Ринок 10.

перше і одиноке руске товариство асекурацийне, припоручене Всч. Духовеньству і всїм вірним через Впреосьв. Митр. і Преосьв. Еп. Ординарияти всїх трех галицких Епархій, обезпечає будинки, скот, господарскі знаряди, збіже в зернї і соломі, сїно в стогах і будинках против шкід огневих за можливо найнизшою оплатою.

Шкоди лїквідують ся і виплачує ся сейчас по пожарі, а договори заключені з першими Товариствами контрасекурацийними подають **„Днїстрови“** можність обезпечувати і виплачувати і **найвисші суми.**

Полїси „Днїстра“ приймає банк краєвий у Львові при позичках іпотечних.

На житє можна обезпечати ся **через „Днїстер“** після **всїх можливих** комбінаций **в товаристві взаїмних обезпечень в Кракові**, котре дає як найкористнїйші услівя і видає полїси і квіти в рускім язицї.

Товариство взаїмного кредиту „Днїстер“, стоваришенє зареєстроване з обмеженою порукою, принимає від своїх членів і третих лиць **вкладки** до опроцентованя **по 5** процент. Ґваранция цїлковита. Удїли по 50 корон. Позички удїляють ся тілько властителям реальностий, вільних від тягарів, за порукою двох членів. З позичок відтягає ся десята часть на удїл.

Зголошеня о удїленє **аґенциї** в місцевостях, де „Днїстер“ не є заступлений, приймають ся.

Прекрасна повість Ольги Кобилянської **„Царівна“** вийшла накладом „Буковини“ окремою книжкою, котра має 424 сторін, вісїмки, **і коштує лише 1 зр. 20 кр.**, з пересилкою нерекомендованою 1 зр. 30 кр., з рекомендованою 1 зр. 40 кр. Передмову до повісти написав Осип Маковей.

„Царівна“ так своїм змістом, артистичним обробленем, як і благородною тенденциєю визначає ся дуже поміж нашими новійшими повістями.

Купити можна в редакциї „Буковини“. Тут також можна дістати оповіданє О. Я. Кониського **„В день сьвятої волї“** за 10 кр., з пересилкою 12 кр. і оповіданє Т. Галїпа **„Перші Зорі“** за 30 кр., з пересилкою 35 кр. Купуйте!

П. Т.

Отсим маю честь повідомити шановних відбирателїв, гостий і публику, що я перебрав істнуючий доси під фірмою

АНТІН ТАБАКАР і ҐАІНА
склад корінних товарів, вин і делїкатесів
(заснований 1812 р.),
а окрім того
АҐЕНТУРУ і СКЛАД РІЛЬНИЧИХ МАШИН
з днем 1-го липня с. р. і буду дальше вести під моєю власною фірмою

СТЕФАН ҐАІНА.

При сїй нагодї складаю сердечну подяку за довірє, оказане так часто попереднїй фірмі, і прошу уклінно, мати те саме довірє на дальше і для мене, при чім запевняю, що все старатиму ся задоволити шановних гостий **добірними товарами найлїпшого сорта, низькими цїнами і уважною услугою.**

Прошу о часті замовленя і пишусь
з поважанем
Стефан Ґаіна.

В Чернівцях виходить уже тринайцятий рік руска ґазета

„БУКОВИНА“.

Від 1. січня 1896. року появляє ся она що дня кромі недїль і сьвят. Поміщає статї про справи буковиньскої Руси, але познакомлює читателїв також із справами Русинів в иньших землях руских. Дбає о добірні і цїкаві фейлєтони і взагалї о материял такий, що обходить кожду руску родину. Що **„Буковина“** цїкава і для галицких Русинів, сьвідчить значне число передплатників єї в Галичинї. Передплата лише 10 злр. Адреса редакциї і адміністрациї *„Буковини“:* Чернівцї, улиця Петровича число 2.

Приватна клїніка хірурґічна
(Приватна лїчниця операцийна)
Д-РА СТ. КВЯТКОВСКОГО
емерит. **оператора** ц. к. хірурґ. клїніки унїверситеской *Більрота-Гуссенбавера* у Відни
находить ся
в **Чернівцях**, улиця Мецґера ч. 25.

В справі приниманя хорих і иньших інформаций треба удавати ся до управителя приватної клїніки **д-ра Квятковского** в Чернівцях, улиця ратушева (дім Вішоффера.)

Рух поїздів зелїзничих

важний з днем 1-го мая 1896 після середно-европейского годинника.

Приходять	Поїзди: поспішні			особові			мішані	
до Чернівців								
З Відня, Кракова, Львова, Станїславова, Коломиї і Снятина	11^{28}	.	.	$6^{\underline{57}}$	$10^{\underline{28}}$	$5^{\underline{50}}$		
З Букарешту, Яс, Сучави, Глїбоки	3^{29}	.	.	9^{12}	$10^{\underline{00}}$	$5^{\underline{23}}$		
З Новоселицї, Садаґури .	.	.	.	.	.	.	11^{13}	$9^{\underline{50}}$

Відходять	Поїзди: поспішні			особові			мішані	
з Чернівців								
До Снятина, Коломиї, Станїславова, Львова, Кракова і Відня	3^{47}	.	.	9^{41}	$10^{\underline{29}}$	$5^{\underline{38}}$		
До Глїбоки, Сучави, Яс, Букарешту	12^{03}	.	.	$7^{\underline{17}}$	$10^{\underline{48}}$	6^{16}		
До Садаґури, Новоселицї .	.	.	.	.	.	.	4^{30}	6^{12}

Підчеркнені числа означують пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано. — Середно-европейский час ріжнить ся від львівского о 36 мінут, а від черновецкого о 44 мінут; коли на зелїзници є 12 год., то на львівскім годиннику є 12 год. 36 мін., а на черновецкім 12 год. 44 мінут.

Видає товариство **„Руска Рада“** в Чернівцях. За редакцию відповідає **Осип Маковей.**

З друкарнї „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Хромовского.

BIBLIOTEKA UNIWERSYTECKA KUL